

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN PROMET

Ljubljanska knjižnica,
Ljubljana — ART.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče štev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Štev. 11.953. — Štev. telefona 552. — Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani 11.953. — Plača in teži se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 31. januarja 1922.

ŠTEV. 13.

Gospodarska kriza v Jugoslaviji.

Pod tem naslovom prinaša dunajska »N. F. Presse« z dne 28. t. m. članek, iz kojega posnamemo v sledečem kratko vsebino:

Gospodarski položaj kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ni v četrtem letu obstoja te države nikakor ne rožnat. O gospodarski krizi se razpravlja vsak dan, ja vsako uro, v Narodni skupščini, v časnikih, največ pa v gospodarskih krogih in med široko maso ljudstva, ki najtežje občuti posledice gospodarske mizerije.

Posledice vojne so v prvi vrsti vzrok, da se nahaja Jugoslavija v gospodarski krizi, koja se izraža v grozni draginji, v slabem stanju valute in v pasivni trgovinski in plačilni bilanci. V svetovni vojni, kakor tudi v prejšnjih vojnah je žrtvovala Srbija neizmerno število ljudi, kar povzroča pomanjkanje delavnih moči. Toda tudi moči, ki so na razpolago, se ne izkoriščajo racionalno. V tem oziru ni v Jugoslaviji nič bolje nego kje drugje, tudi tukaj se dela manj in slabše nego pred vojno. K temu se pridruži še dejstvo, da je treba Jugoslavijo, ki sestoji iz 8 dežel z različnimi tradicijami, kot novo državo z lastno zakonodajo šele zgraditi in organizirati. Preteklo je komaj pol leta, odkar je zadobila država svojo lastno ustavo in do danes nima še enotne zakonodaje, enotne uprave. — Pred kratkim je bila še uprava popolnoma decentralizirana, vsaka izmed 5 pokrajinskih vlad je vodila takorekoč svojo lastno gospodarsko politiko. — Poskusi centralizacije so imeli do sedaj le malo uspeha, kajti upravni aparat v Beogradu, ki je mogoče zadostoval potrebam male države, nikakor ne odgovarja zahtevam 13 milijonske jugoslovanske države in preteklo bo še mnogo časa, predno se ga bo moglo novim razmeram primerno preustrojiti.

Tudi v Jugoslaviji se je preveč filozofiralo in eksperimentiralo. Naredba je sledila za naredbo in po večini z vzvratno močjo, kar je povzročilo veliko pravno negotovost. V svrhu industrijske zaščite se je upeljalo visoko izvozno carino za surovine in prohibitivno carino za industrijske predmete, a posledica tega je bila velika draginja in padanje valute. — Največjo hibo se je na napravilo s sekvestrom tuje posesti, kar je večji del industrije, ki je bila, osobito v jugoslovanskih pokrajinah bivše monarhije v rokah inozemcev, popolnoma uničilo. To je priznal tudi bivši finančni minister dr. Belizar Janković, ki se je na konferenci radikalnega kluba izrazil, da trgovinsko ministrstvo ni s svojo politiko sekvestriralo le tujo last, ampak tudi domačo produktivno moč. Zaprlo se je dobro organizirane tovarne, ki so bile ostale 1 do 2 leti zaprte. Dr. Janković je v svojem referatu navedel med vzroki sedanje gospodarske krize uvedbo 8-urnega delavnika, kakor tudi druge odredbe tedaj pod socialističnim vodstvom stoječega ministrstva za socialno skrbstvo, ki so šle tako daleč, da se je n. pr. v Bački in Banatu prepovedal uvoz poljedelskih mašin, da bi se s tem ne konkuriralo ročnemu delu.

Največja nesreča so pa žalostne prometne razmere. Jugoslavija ima 9136 km deloma normalnih, deloma ozkotirnih železnic. Proga Indjija-Zagreb, ki posreduje sedaj skoro ves inozemski promet, ni v nobenem oziru prvovredna, kajti tam so konstantno vsi kolodvori zagačeni, kar grozno ovira ves promet. Jugoslovanske železnice posedujejo skupno 2000 lokomotiv in 40.000 vagonov, od kojih se nahaja začasno približno polovica v popravilu. Samo za trgovino se zahteva dnevno po 3000 vagonov, od kojih se dobi komaj 200 do 300. V tem oziru se bodo mogoče že v kratkem času razmere poboljšale, ker dobi Jugoslavija od starega avstro-ogrskega voznega parka večje število vagonov. Razun tega se je naročilo v Nemčiji na račun reparacij 470 lokomotiv in 7500 vagonov, na Češkem pa 200 lokomotiv in 2000 vagonov. Tudi se bo že v najkrajšem času začelo graditi nove, in razširjati že obstoječe železniške delavnice. — Projektirane so gradbe novih železnic, čemur naj bi služilo posojilo, ki bi se dobilo na Angleškem. V prvi vrsti se bo pa popravilo stare proge. V te svrhe se je razpisalo notranje 500 milijonsko posojilo, ki bi pa, neglede na to, da ni bilo do sedaj še popolnoma podpisano, ne zadostovalo niti za najpotrebnejša dela.

Velike nade, koje goji Jugoslavija o izhodu na morje, se niso še uresničile. Reko so odcepili od Jugoslovanske države, a druga pristanišča, kakor Bakar, Split in Gruž se mora najprej predelati in spojiti z dobrimi železnicami in zaledju. Pri razdelitvi avstro-ogrske mornarice se je Jugoslavijo na korist Italije grozno oškodovalo, in največja parobrodna društva »Dalmatia« in »Oceania«, katera se nahajata v Trstu, se ne moreta preseliti v Jugoslavijo, ker dela Italija velike težkoče.

Ukinjenje inozemske trgovine in dejstvo, da se do sedaj še ni posrečilo konsolidirati notranje-političnih razmer, sta povzročila še drugo zlo: valutno krizo. Od septembra p. l. se opaža konstantno padanje dinarja. Vse mere finančnega ministrstva glede trgovine z devizami in valutami so bile ali brezuspešne, ali so imele ravno nasprotno učinke. Finančno ministrstvo je odredilo komisijo, ki na, se posvetuje o tem, kako bi se dalo temu pomagati. Stremi se za tem, da se ukine vsako baisse-spekulacijo z dinarjem in misli se celo zapreti borzo v Zagrebu.

Slabo stanje dinarja je spravilo večino trgovcev v zelo težak položaj. 50 do 60% beograjskih trgovcev bi moralo napovedati konkurz, ako bi se jih prisililo, da plačajo inozemske dolgeve po sedanjem tečaju. Da se prepreči katastrofo, je odposlala beograjska trgovska zbornica že oktobra p. l. svoje zastopnike v Francijo, Anglijo in Italijo z nalogo, da poučijo tamkajšnje trgovske zbornice o težkem položaju jugoslovanskega trgovstva in da dosežejo s strani upnikov odlog plačil. Upniki so se sicer soglasili, da se podaljšajo plačilni roki, toda pod gotovimi pogoji. Trgovska zbornica je predložila finančnemu in trgovinskemu ministrstvu tozadeven načrt za takozvani moratorij, o katerem se v inozemski preši toliko

piše. Načrt beograjske zbornice je naletel na veliko opozicijo, ker so nekateri člani vlade kakor tudi mnogi poslanci proti temu, da bi prevzela vlada garancijo za zasebne dolgeve.

Pred dnevi je beograjska trgovska zbornica predložila ministrskemu predsedniku Pasiću spomenico, ki govori o agitacijah, ki se vodijo proti nameravani pomoči za trgovce in o katastrofalnih posledicah ako bi ta izostala. Min. predsednik Pašić je obljubil, da jih bo podpiral. Sanacija prometa, zmanjšanje uradništva (po že predloženem zakonskem načrtu se bo od 200.000 uradnikov do avgusta 1922 odpustilo 52.000), postavitev budžeta v ravnotežje in druge neredbe za poboljšanje valute, so glavne točke programa nove vlade Pašića. Ako ne bodo nastale nove notranje-politične homatije, se bo vladi gotovo posrečilo, da reši državo, ki ima tako neskončna naravna bogastva in tako ugodno geografično lego, iz sedanjega težkega položaja.

Trgovci, industrijalci in obrtniki! Spominjajte se pri vsaki priliki akcije za

TRGOVSKI DOM!

Proračun in finančni zakon.

Pred parlamentom leži načrt finančnega zakona in proračun za leto 1922. Finančni zakon obsega nad 200 členov, v katerih je obsežna cela vrsta pooblaščenj za finančnega in druge ministre dalekosežnega gospodarskopoličnega pomena. Proračun obsega nad 1400 strani, samih številčnih podatkov brez komentarjev, v katerih je izražen ves sistem državnega gospodarstva. Ta proračun je bil sestavljen že pred enim letom in radi ustavnega dela ni mogel biti pravočasno odobren. Zato so bile lanskoletne dvanajstine podaljšane najprvo za šest, sedaj pa zopet za tri mesece do 31. marca. Medtem pa je potekel že prvi mesec, ne da bi se bila razvila stvarna razprava o predmetu, ki je najvažnejša naloga našega narodnega zastopništva, in bojimo se, da bo potekel v nestvarnih debatah tudi drugi in tretji mesec in da bomo stali naenkrat zopet pred alternativo, ali podaljšati dvanajstine iz lanskega proračuna 1920/21 ali pa v pestrem neredu sprejeti oni omnibus, ki je sedaj v razpravi.

Kot kardinalno hibo, ki jo je finančno ministrstvo namenoma zagrešilo, smatramo to, da je letošnji proračun sestavljen v dvojni valuti in sicer v dinarjih in kronah posebej. — Zaman se vprašujemo po vzrokih? Vsaj je vendar že poleti bilo dekretirano od dr. Krizmana, da se mora vse državno knjigovodstvo voditi v dinarjih. Mi želimo, da se izkaže vse izdatke v dinarjih, da bodo razlike med upravnimi stroški in dohodki po posameznih pokrajinah bolj jasni in očitni. Treba je, da se to stvar enkrat matematično preračuna sine ira et studio in da se prične z likvidacijo teh neenakosti.

Naš proračun je kompilacija štirih tipov proračuna in sicer je v njem

prepisan stari srbski s črnogorskim, potem je kopiran za ozemlje Hrvaške in Slavonije ter Vojvodine bivši madžarski proračun, za Slovenijo in Dalmacijo bivši avstrijski, za Bosno pa zopet bosanski po posebnem vzorcu, kakor pred vojno. Ta stari šematizem pa je povzročil veliko nesistematičnost. Tako so sedaj potrebe in izdatki za isto stroko v raznih pokrajinah relativno zelo nejednaki, kar se na dolgo ne more in ne sme držati. Zato je treba predvsem dvoje: izjednačiti državne dohodke in izjednačiti izdatke. Večkrat slišimo o programih političnih strank, da se hočejo zavzeti za izjednačenje davkov, za izgraditev sistema direktnih davkov — toda ko pride finančni zakon, pa izgubijo vso velikodušnost.

Relativna neenakost pri izdatkih bode v oči in nam politično ogromno škoduje. Zato je predpogoj za konsolidacijo razmer in za uklonitev nadaljnjega razjedinevanja, da se tu ypostavi čist račun, matematično natančen, brez sentimentalnih in patrijotičnih fraz.

Dobra stran tega proračuna je, da predstavlja ordinarij, to je sliko stalnih osebnih in materijalnih izdatkov državne uprave. Znano je, da ga je dr. Kumanudi za tri milijarde dinarjev reduciral in kljub temu je moral za ravnoteženje tega reduciranega proračuna poseči po tako obupnih sredstvih, kakor je pavšalni 100% pribitek na vse direktne davke in pa začasna 2% premoženjska oddaja. — Naše mnenje je, da ako je to redni maksimum proračuna, da ga je treba kriti z rednimi dohodki in sicer s takimi davki, ki bi zadeli tudi dosedaj neobdavčene ali premalo obdavčene sloje. Nikakor pa se za kritje rednega proračuna ne sme porabiti tako izrednih sredstev, kot je premoženjska oddaja, ki naj bi bila rezerva v zadnji sili.

Zato je treba že letos poiskati stalnejši vir dohodkov in pravičnejši, kot pa je linearno povišanje neizjednačenih davkov, ako se izdatki ne dajo več skrčiti. Prihodnje leto bodo izdatki, ako ne bodo večji, gotovo vsaj enaki in zato je boljše, da se že sedaj izdelata program enakomernega prispevanja v obliki prebivalstva h kritju. Odobravamo princip in stališče finančnega ministra napram pošti, brzojavu, železnici, državnim rudnikom in posestvom, da morajo urediti svoje gospodarstvo tako, da bodo iz rednih dohodkov vsaj krili svoje obratne in vzdrževalne stroške. Tudi prometnemu ministrstvu se ne sme iz rednega proračuna dati izrednih kreditov za obnovo železnic. V to svrhu naj država najame novo prometno posojilo. Končno naj bo gospodom, ki bodo odločali o proračunu jasno, da se je treba postaviti na lastne noge, da se ne sme več grešiti in sanjati o zlatih milijardah, ki jih bo dala Nemčija Srbiji za reparacijo in da je treba brez njih spraviti naše skupne finance v red.

Novi svetovno-poštni dogovori.

Priobčuje K. P.

Svetovno gospodarstvo temelji na pospeševanju sporazuma med posameznimi gospodarskimi enotami

vseh držav in narodov po priznanih mednarodnih pravilih. Ze od nekdanje se je začelo gospodarsko približanje s sporazumom v prometnih zadevah, in na podlagi stvarnih dogovorov so se poglabili gospodarski odnosi. Tudi v sedanji dobi svetovno-gospodarske obnovitve je treba vzpostaviti svetovni promet po meddržavnih dogovorih, da se odstranijo težkoče za razvoj svetovnega gospodarstva.

Najvažnejšega pomena za gospodarstvo in kulturno zblizanje narodov je bila ustanovitev svetovno-poštne zveze. (Union postale universelle). Ta zveza temelji na glavni pogodbi in nekaterih posebnih dogovorih.

Vodilna misel svetovno poštne zveze je bila ustanovitev svetovno-poštnega območja z vsemi včlanjenimi upravami. Po zveznih načelih se upravam zagotovi prosti transit, enotnost transitnih pristojbin na suhem in preko morja, zagotovi se enotna pisemska pristojbina, ki ostane nedeljiva predajni državi, ter uradna tajnost glede vseh pošti izročeni pošilk. — Posebne važnosti je določitev enotne težne stopnje 20 g.

V teku zadnjih predvojnih let so nastali med posameznimi državami v območju svetovno-poštne zveze mnogi posebni dogovori, po katerih so si dogovorniki med seboj pristojbinske ugodnosti priznali, ali pa navedli obratne olajšave.

Znano je, da je bil skoro na polovici cele zemlje uveden takozvani enotni »penny-porto«, in ni več bilo daleč do tega, da bi se bila predvojna desetdinarska znamka uveljavila za enotno svetovno-pisemsko frankaturo; te idealne razmere je sicer vojna uničila, pač pa živi duh svetovno-poštne zveze s svojim blagodejnim uplivom, ki tiho, mirno in nemoteno dalje gradi na svetovno-gospodarski obnovitvi.

Z letošnjim novim letom so stopile nove določitve Madridske konference, ki so bile 30. novembra 1920 sprejete, v veljavo.

Posebno slovesen je bil ta svetovni sestanek vseh kulturnih držav, ker so se prvič po vojni zbrali na njem zastopniki celega sveta, da se sklenejo mednarodni prometni dogovori, in je bil to takorekoč prvi korak k obnovitvi svetovnega gospodarstva.

Člen 283 Versailske mirovne pogodbe določa izrecno, da veljajo dogovori svetovno-poštne zveze za vse člane v polnem obsegu še dalje.

Madridska posvetovanja so se vršila povsem v znamenju medsebojnega spoštovanja in nepristranskega priznanja vseh zastopanih držav ter v stremljenju, doseči uspešen sporazum vseh sodelujočih članov v prid vesoljnega človeštva.

Madridska konferenca, ki je po dvamesečnem delovanju zaključila dne 30. novembra 1920 svoje seje, je bila sedma v vrsti dosedanjih kongresov.

Dogovori, ki so jih polnomočni zastopniki v imenu svojih držav sklenili, obsegajo sledeče točke:

1. Svetovno-poštni dogovor (glavni dogovor)
2. dogovor o vrednostnih pisemskih in škaltljicah;
3. dogovor o poštnih paketih;
4. dogovor o poštnih nakaznicah;
5. dogovor o poštnih nalogah;
6. poštno-časopisni dogovor in
7. poštno-nakazilni dogovor.

Vsakemu dogovoru je dodejan še konečni zapisnik.

Obseg svetovno-poštne zveze je ostal neizpremenjen. Izven zveze stoje sedaj samo še sledeče države:

Afganistan, Arabija in nekaj oddaljenih britanskih posestev v Afriki, Aziji in Avstraliji.

Vsled političnih preobratov izza zadnjega kongresa (Rim 1906) se je število članov v zvezi spremenilo. Rimski dogovor je podpisalo 73 držav, sedaj pa je bilo 77 uprav zastopanih.

Glavni svetovno-poštni dogovor je obvezen za vse člane zveze, medtem, ko tvorijo na podlagi drugih sklenjenih dogovorov posamezne sku-

pine držav ožja društva v okrilju svetovno-poštne zveze.

Poštino nakazniškemu dogovoru so pristopile poštne uprave sedecih držav: Algerija, Aethiopijska, Belgija, Danska, Francija, Grška, Italija s kolonijami, Japonska z Korejo in z vsemi drugimi posestvi, Jugoslavija, Luksemburška, Maroko (brez Španskega pasa), Nizozemska, Avstrija, Portugal (s kolonijami), Rumunska, Sarško ozemlje, Švedska, Svica, Cenošovaška, Tunis in Madžarska.

Vse te države izvajajo seveda tudi že mednarodno nakazniško službo, iz katere se je samo naša uprava se izklicujala.

Dalje je kongres razmotrival in reševal še vprašanja glede valutne vrednosti, ki naj se v mednarodnih obračunih uvede, potem pristojbinske zadeve, ter določil za prevazo pisemske pošte.

Valutno slabše države so seveda zahtevale zvišanje mednarodnih pristojbin, sicer bi trpele po starem ključu v obračunavanju občutljivo škodo, posebno so to države takozvane latinske novčane unije, kajti denar je vrednostno padel, ki pa so doslej vkljub temu vstrajale na prej določenih pristojbinah.

Težave, ki so ravno v tem oziru nastale, so bile velike; čeravno do popolne rešitve vseskozi ni prišlo, dosegel se je vsaj v glavnih potezah prehodni sporazum.

Tako n. pr. ima naš denar doma večjo vrednost, kakor v svetovnem prometu; če bi torej pristojbine po pravem razmerju dinarja z zlatim švicarskim frankom plačevali, bi bile naše pisemske takse v inozemstvo še mnogo višje ter bi bila gospodarska soudeležba naše države pri pošti skoraj nemogoča.

Zato se je naša poštna uprava na kongresu tudi potegovala za kolikor mogoče prosto določitev mednarodnih pristojbin v onih postavkah, ki v celoti pripadajo predajni državi.

V tem pogledu smo dosegli upravičeno priznanje v dogovorih; samo pri paketni pošti smo morali pristati na predlagano obračunavanje, kar nam povzroča podražitev obrata.

Seveda nam ravno zopet iz tega vzroka nese mednarodni paketni promet lepe dohodke iz uvoza, ki je osemkrat večji kakor izvoz in bi naša uprava prav lahko tudi shajala s prejšnjimi paketnimi pristojbinami.

Koristi in ugodnosti svetovno-poštnega kongresa sicer mi še ne uživamo, tudi njega dogovori od naše vlade niso še ratificirani, pa priliko imamo vsaj vstopiti v vseh panogah poštne obrata z ostalim svetom v neposreden stik.

Da se to še v najvažnejših strokah ni zgodilo, in tudi prihodnja bodočnost ne kaže posebnega upanja, nam ne more dati posebnega ugleda med člani svetovno-poštne zveze.

Kuhanje žganja iz prepovedanih snovi.

Lansko leto je povzročila mnogo prahu časopisna vest, da je bil neki posestnik obsojen na 108.000 K globe, ker je pokuhal par kilogramov suhih hrušk v žganje. Nekateri kar niso mogli verjeti, da je to res in so mislili, da je stvar v politične namene izmišljena. Temu pa ni bilo tako. Dotičnik je bil res obsojen, ker je kuhal žganje iz »prepovedanih« snovi.

Izrečena obsodba je bila res kruta, toda v takrat še veljavnih avstrijskih predpisih o davku na žganje popolnoma opravičena in finančno oblastvo sploh ni moglo milejše soditi.

Tako je bilo lansko leto, po novih trošarinskih predpisih pa bi bila sodba vendarle dokaj milejša.

Če rečemo, da bi bila milejša, seveda še davno ne trdimo, da bi bila tudi mila. To ne! Tudi v novih trošarinskih predpisih so določene za kuhanje žganja iz prepovedanih snovi prav občutne kazni. Razlika med stari in novimi predpisi tiči največ v tem, da kaznjivost ne nastopi že takrat, če kdo prepovedane snovi za-

žganjekuho namoči, temveč šele če jih kuha.

To je vsekakor velik korak naprej, ker se more sedaj vsakdo, ki pošteno prijavi, iz katerih snovi namerava kuhati žganje, ogniti čeprav ne uničenju drozge, pa vsaj kazni, med tem, ko ga je prej tudi najpoštenjša prijava le pokopala v ogromno kazen.

Katere so pa snovi, ki so za kuhanje žganja prepovedane?

Točka 3. člena 116. trošarinskega pravilnika (Uradni list št. 133 iz leta 1921) pravi:

»V vsej kraljevini je prepovedano kuhati žganje iz skrobnih snovi, celuloze, krompirja, topinambura, sladkorne pese, melase in drugih odpadkov pri izdelovanju sladkorja, kakor tudi iz drugih snovi, ki imajo več sladkorja (n. pr. smokev, nepokvarjenih suhih sliv itd.)

Iz teh snovi se sme alkohol (špirit) proizvajati samo v tvornicah, ki plačujejo trošarino, ko dajo alkohol v svobodni promet.

Da bi začel kdo kuhati žganje v naših domačih (pavšaliranih) žganjarnah iz skrobnih snovi (žita, koruze, fižola, riža, krompirja itd.), celuloze, topinambura, sladkorne pese, melase in drugih odpadkov pri izdelovanju sladkorja, ni prav verjetno, ker so potrebne za kuhanje žganja posebne priprave in pa tudi — praksa. Izključeno pa ni, da poskusi kdo kuhati žganje iz »snovi, ki imajo več sladkorja«, posebno ker marsikdo ne ve, katere snovi se kot take smatrajo.

Trošarinski pravilnik ne navaja teh snovi izrečno, temveč se omeji na to, da navede kot primer smokve in suhe slive in pozneje (v točki 28.) člena 116.) še suhe hruške, suha jabolka in čežano.

Če hočemo vedeti, katere snovi so prepovedane za kuhanje žganja, ker imajo večjo sladkornost, se moramo ozreti na bivše avstr. predpise o konzumni davščini t. j. predpise, o izdelovanju špirta. Ti predpisi veljajo še danes, kolikor niso izpremenjeni z novim trošarinskim pravilnikom in kolikor ne nasprotujejo novim določbam o trošarini na alkohol (špirit).

Kot snovi, ki imajo večjo sladkornost, so bile doslej z raznimi naredbami bivšega avstrijskega finančnega ministrstva in deloma (kakor prej omenjeno) tudi že v novem trošarinskem pravilniku izrečno označene:

1. smokve (fige), sveže ali suhe;
2. rožiči;
3. suho grozdje (korinte, rozine, cibebe itd.);
4. drozge iz jagod, ki se jim je pridalo sladkor (ne glede na to, koliko sladkorja se je pridalo in kdaj se je pridalo);
5. suhi datelji;
6. koruzna slama;
7. suhe slive (češplje);
8. suhe hruške;
9. suha jabolka;
10. čežana (pekmez, marmelada, povidl) in

11. vinske tropine, polite s sladkorno raztopino, če se jim je pridalo sladkor šele po odceditvi zadnjega vina (ne pa tudi, če se jim je pridalo sladkor zato, da se je napravil pet-jot).

Vse te snovi so za proizvajanje žganja prepovedane, vendar se more za kuhanje žganja iz pokvarjenih suhih sliv, hrušk in jabolok ter pokvarjene čežane doseči izjemna dovolitev, če se dokaže s potrdilom okrajnega glavarstva (magistrata), da so te snovi pokvarjene in za ljudsko hrano neuporabne ter da ni osnovan sum, da so bile namenoma pokvarjene.

Za druge prepovedane snovi se ne more doseči taka dovolitev, četudi so te snovi pokvarjene in za ljudsko hrano neuporabne.

(Dalje prih.)

Stanje trg. nadaljevalnih in dvorazr. trg. šol v Sloveniji.

Iz referata g. Gogala na anketi o trgovskem šolstvu v Beogradu.

V Sloveniji imamo tri tipe trg. šol in sicer:

- a) trgovske nadaljevalne šole;
- b) dvorazredne trgovske šole;
- c) trgovske akademije.

Ad a). Trgovske nadaljevalne šole imajo namen podajati trgovskim vajencem in vajenkam teoretično izobrazbo v onih trgovskih strokah, ki jim koristijo pri izvrševanju njihovega poklica in jih poleg praktičnega izučanja v trgovskem obrtu nujno potrebuje za povzdigo pridobitne zmožnosti.

Prva trgovska nadaljevalna šola v današnji Sloveniji je bila otvorena l. 1832 v Ljubljani. Momentano obstoje trgovske nadaljevalne šole v Ljubljani, Mariboru, Celju, Ptuj, Šoštanju in na Vrhniki. Ustanavljajo se pa še na novo v Kranju, Novem mestu, Črnomlju in Ribnici. Trgovske nadaljevalne šole se namreč otvorijo tamkaj, kjer je zadostno število trgovskih vajencev in vajenk. Kot merilo velja število 30 v vseh razredih skupaj. Ako v kakšnem kraju ni toliko trgovskih vajencev in vajenk, tedaj se zanje ne otvori posebna trg. nadaljevalna šola. Trgovski vajenci in vajenke hodijo v takih krajih skupno z obrtnimi vajenci v obrtne nadaljevalne šole.

Na trgovskih nadaljevalnih šolah poučujejo po večini ljudskošolski in meščanski učitelji, ki dokažejo, da so si pridobili potrebno strokovno znanje v zato nalašč prirejenih tečajih. Taki tečaji so bili poprej na trgovski akademiji v Gradcu, zdaj jih je pa priredila dvakrat dvorazredna trgovska šola v Ljubljani. Taki tečaji se vrše ob počitnicah in trajajo po 6 tednov, dnevno po 5—7 ur. Na teh tečajih se predava trgovsko računstvo, trgovska korespondenca, kontorna dela, nauk o trgovini in menicah ter knjigovodstvo. Koncem tečaja morajo napraviti udeležniki izpite ter dobe izpričevala.

Trgovske nadaljevalne šole trajajo tri leta. Poučuje se srbohrvaščina, nemščina, računovodstvo, nauk o trgovini in menicah, knjigovodstvo, korespondenca, zemljepisje in lepopolisje. V krajih, kjer je poprej vladalo in cvetelo nemštvo, se poučuje tudi slovenščina. Te šole so bile n. pr. v Mariboru, Celju in Ptuj čisto nemške in so vzgajale močno oporo nemštva v zagriženih nemških ali še bolj nemškutarških trgovcih. S polomom bivše Avstrije je to takoj prenehalo. Te šole so se takoj popolnoma slovenizirale in vsak vajenec ali vajenka mora dobro znati slovenski, sicer ne dobi odhodnega izpričevala o dovršeni trgovski nadaljevalni šoli. — Kdor pa tega izpričevala ne predloži, ne dobi obrtnega lista. Tako postopanje je bilo edino umestno in pravilno, dasi so prihajale od strani trgovskih gremijev (n. pr. Ptuj) pritožbe. Toda šolska oblast je ostala dosledna in neizprosna in danes je v tem pogledu že dokaj boljše.

Trgovske nadaljevalne šole niso državne ali javne. Ustanavljajo jih trgovski gremiji, ki sestavijo posebne šolske odbore, katerim izroče skrb za šolo. V ta odbor odpošlje tudi šolska oblast svojega zastopnika.

Trgovske nadaljevalne šole se vzdržujejo: a) iz državne subvencije (po naredbi poverjeništvu za uk in bogočastje št. 200, Uradni list št. 55 iz leta 1920, prispeva država 1/2 potreščin, ki jih izkazuje odobreni proračun), b) iz šolnih vajencev in vajenk, c) iz prispevkov raznih lokalnih faktorjev.

Pouk se vrši običajno ob nedeljah in četrtek dopoldne, vsakokrat po 4 ure, tedensko torej skupaj 8 ur. V nekaterih krajih se pa vrši pouk štirikrat na teden od 5. do 7. ure popoldne.

Koncem vsakega leta dobi učenec in učenka izpričevalo, koncem tretjega leta pa »odhodno izpričevalo«.

Opalograph v vseh velikostih.
THE REX CO., LJUBLJANA.

loč o svojem vedenju, obisku šole in doseženih uspehih v posameznih predmetih.

(Dalje prih.)

Fr. Zelenik.

Vknjiževanje delniške glavnice.

Ponovno sem bil že vprašan glede vknjiževanja delniške glavnice in glede knjigovodstva pri delniških družbah sploh. Odgovarjanje na taka vprašanja je precej zamudno, zato razpravljamo o tem predmetu v našem Trgovskem listu.

Delniška družba se po zakonu smatra za nekaterimi izjemami za trgovsko združbo, zato se vrši vknjiževanje pri delniški družbi po tistih načelih, kot pri posameznem trgovcu ali kakim drugim trgovski združbi. Nekateri razlike, ki obstojajo, predpisuje zakon.

Zakon ne predpisuje, na kak način se morajo voditi knjige, ampak predpisuje, kaj mora knjigovodstvo pokazati. Ono mora podati sliko poslovanja in premoženjskega položaja podjetja.

Natančno sliko položaja pa da le dvostavno knjigovodstvo. Priporočam pa vsakomur ameriško knjigovodstvo, ker je to najmanj zamudno, pa jako pregledno. Pripravno je tudi za industrijska podjetja, katera zahtevajo mnogo več od knjigovodstva, kot pa navadno trgovsko podjetje. S primerno razdelitvijo knjigovodske snovi v skupine in porabo pomožnih knjig se da število poštovov po potrebi zvišati.

Za knjigovodstvo je odgovoren ves upravni svet in bi bila vsaka tozadevna izjemna določba pravil neveljavna. V slučaju ustavitve plačil ali konkurza zadenejo upravni svet težke kazni.

Težko odgovornost nosi tudi nadzorstvo.

Vse knjizbe v blagajniško knjigo in dnevnik morajo biti krite s polnoveljavnimi prilogami. Ustmeni podatki niso podlaga vknjižbam!

Na prilogah mora biti točno označeno, kje so vknjižene.

Za blago, fabrikacijo itd., se morajo voditi skontri. Vknjižbe v teh morajo biti krite z dobavnimi in prevzemnimi listinami, plačilnimi in mezdnimi listi in seznama itd. Mnogokje se dela kar »po domaček«, kar lahko postane usodepolno za podjetje. Poznam tudi velika podjetja, katera radi nevrejenedega knjigovodstva ne morejo narediti pravilne in resnične bilance. Vemo tudi, da so uslužbenci enega ali drugega podjetja obogatili, podjetje pa nima pravega napredka. — Knjigovodstvo in kontrola ni v redu!

Vsaka glavnica, bodisi obratna, bodisi naložna, obligacije, fondi, rezerve, nerazdeljene dividende itd. spadajo po teoriji trgovskega knjigovodstva med pasive. Neizpremenljivost, stalna veličina med pasivi je delniška glavnica, katera se zveča le naravnostnim zvišanjem glavnice z izdajo novih delnic, ali znižja pristo- voljno ali prisilno z zložitvijo več delnic.

Na koncu leta izkazani dobiček ne zviša delniške glavnice, nego se razdeli med delničarje kot dividenda, društvenim činiteljem in nastavljenecem kot tantijema, se odda v zakonito ali po pogodbi predpisane rezerve in fonde, nerazdeljen ostanek dobička pa ostane na poštevu izgube in dobička ter prenese v novo poslovno leto.

Izguba se po možnosti krije iz rezerv.

Pri začetnih vknjižbah moramo vpoštevati, ali prevzamejo delnice ustanovitelji družbe (simultantska ustanovitev), ali se dajo delnice v podpis tudi drugim osebam (sukcesivna ustanovitev), ali obstoje vloge na delnice ne samo v denarju, ampak tudi v drugih vrednostih n. pr. industrijska podjetja, oprava itd. (kvalificirana ustanovitev).

Ako se glasijo delnice na ime (imenske delnice), tedaj se mora vo-

diti akcijska knjiga (čl. 223 oz. 182 in 183 trg. zak.), v kateri mora biti navedeno ime in predime, bivališče in poklic delničarja in številka delnice. Ako delnica izpremeni lastnika, se mora to zabeležiti v akcijski knjigi. — Ta knjiga ni predpisana, ako se delnice glase na prinosca.

a) Ustanovitelji prevzamejo delnice.

Izdajo se delnice na donosca po nominalni vrednosti (al pari) in vplačajo v gotovini, n. pr. 1000 delnic po 1000 Din.

Vknjižbe so jako enostavne. — Njihove primere navajam na kratko brez vsakega pojasnjevanja slučaja, ker to mora biti znano. Vknjižbe začne bilanca:

Bilanca Dati na glavnico 1,000.000.—
Bilanca Imeti pri blagajni 1,000.000.—
Inventura bo izgledala tako:

Aktiva:	
Blagajna za vplačane delnice	1,000.000.—
Pasiva:	
Delniška glavnica:	
Delnice prevzel	
Ivan Jelačin, Ljubljana	400.000.—
A. Šarabon, Ljubljana	300.000.—
Ivan Bonač, Ljubljana	100.000.—
Franc Stupica, Ljubljana	100.000.—
J. Perdan, Ljubljana	100.000.—

Vsota pasiv 1,000.000.—

Datum: Podpisi:

Izdaja delnic pod nominalno vrednostjo ni dovoljena.

Če se izdajo delnice nad nominalno vrednostjo (nad pari), tedaj vknjižba ni več tako enostavna. Morebitne obresti in to, kar je nad nominalno vrednostjo vplačano, se mora vknjižiti na pošte rezerv. V praksi odbijajo od tega dobička troške za koleke, oglase, izdajo delnic itd. To priporoča tudi Staub. Drugi zakoniki pa se kregajo in pravijo, da mora priti ves dobiček z izdajo nad pari na pošte rezerv. Iz gotovih oz. zirov ustanovitelji delniških družb izdajajo delnice al pari in zahtevajo pri vsaki delnici doplačilo gotovega zneska za troške. Seveda pride tudi to doplačilo na pošte rezerv, iz katere se potem krijejo troški izdaje delnic.

Primer:
Ustanovitelji prevzamejo delnice po kurzu 1100.—

Vknjižbe:
Začetna bilanca Dati
na Delniško glavnico 1,000.000.—
na Rezerve 100.000.—
Imeti pri Blagajni 1,100.000.—
Inventura:

Aktiva:	
Blagajna	1,100.000.—
Pasiva:	
Delniška glavnica (delnice prevzel itd.)	1,000.000.—
Rezerve	100.000.—

Vsota pasiv 1,100.000.—

Datum in podpisi.

Praksa se ne poslužuje vedno prehodnega pošteva bilance, ali tako okrajševanje vknjižbenih del ni priporočljivo. (Dalje prih.)

II. Ljubljanski veliki semenj v Ljubljani. Kakor se je že poročalo, se vrši letošnja velesejmska prireditve v Ljubljani od dne 2. do 11. septembra. V prihodnjih dnevih bo pričel »Urad Ljubljanskega velikega semnja« z razpošiljanjem sejmških redov in prijavnice. Kot prijavnice rok se je določil 15. april 1922. Oficijelne prijavnice in sejmške rede se bo razpošiljalo vsem velesejmskemu uradu znanim interesentom. V slučaju pa, da se namerava kaka tvrdka letos prvič udeležiti prireditve, je v njenem interesu, da takoj naznani svoj naslov uradu, da se ji zamore pravočasno doposlati vse potrebne tiskovine za prijavo. Urad Ljubljanskega velikega semnja pošlje v njegovih uradnih prostorih na sejmšiču ob Gosposvetki cesti permanentno in je v slučaju informacij interesentom vedno na razpolago.

Oglašajte v 'Trgovskem Listu'!

Izvoz in uvoz.

Prepovedan izvoz zlata iz Rumunije. Po poročilih iz Bukarešte je rumunsko finančno ministrstvo odredilo, da se zlato, ki se pridobiva v Rumuniji, ne sme več izvažati, temveč da mora ostati v državi kot podlaga za zlati zaklad rumunskega denarja.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Industrijski velesejm na Angleškem. Med 27. februarjem in 10. marcem 1922 se bo vršil v Londonu in Birminghamu veliki semenj industrijskih produktov Anglije (British industries fair). Urad velesejma opozarja na važnost te prireditve vse industrijske kroge.

Denarstvo.

O izvozu. Finančni minister je določil, da se otroci, ki potujejo s svojimi starši in ki nimajo več kot 16 let, ne smatrajo kot potniki in ne smejo v smislu člena 3. pravilnika o reguliranju prometa z devizami in valutami izvažati valuto.

Posojilo Avstriji. Skupno se namerava dovoliti Avstriji posojilo v znesku 5 milijonov funtov sterlingov. Kakor poroča »Matin«, bo Francija za pomoč Avstriji prispevala enak znesek, kakor Anglija. Avstrija bo morala za posojilo zastaviti dohodke svoje carine.

Carina.

Izvozna carina za zajčje kože. — Letos se razvija trgovina z zajčjimi kožami zelo živahno in se iste plačujejo po 25 do 30 K, a tudi po 40 K. Največ zajčjih kož se izvažajo v Nemčijo, Avstrijo in Čehoslovaško. Izvoz kož je pri nas svoboden, a v srednjih državah prepovedan. V svrhu zaščite naše domače industrije klobukov itd. namerava vlada uvesti na zajčje kože carino v iznosu 15 K za komad.

Iz »Uradnega lista«. »Uradni list« pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja v št. 8 z dne 21. januarja t. l. naredbi o povračilu razlike med maksimalno in minimalno carinsko tarifo za blago iz avstrijske republike.

Davki.

Vložitev pridobinskih izjav za priredbeno dobo 1922/1923. Po nalogu g. finančnega ministra se za priredbo občne pridobnine za dobo 1922/1923 davčni zavezanci na novo uvrste v davčne družbe, da jim pridobnino odmerijo po zakonu določene pridobinske komisije. Zaznamki o uvrstitvah se javno razgrnejo še predno se izvrše volitve, ki se bodo po vsej priliki vršile tekom aprila t. l. — Da se priredbeno delo pospeši, je finančna delegacija s posebnim razglasom, ki se objavi te dni tudi v Urad. listu, odredila, naj davčni zavezanci vlagajo pridobinske izjave za priredbeno dobo 1922/1923 do konca februarja t. l. Ob tej priliki se bo prvič uveljavilo določilo čl. 36, B, I odst. 3 zač. finančnega zakona z dne 27. 6. 1921 (Uradni list št. 240), da se davčni zavezanci ne bodo še posebe pozivali, naj vložijo izjave. Kdor torej do konca februarja t. l. ne vložijo brez vsakega poziva pridobinske izjave, temu se bo pridobnina za l. 1922/1923 kratkomalo odmerila na podstavi uradnih pripomočkov. Tiskovine za izjavo se dobe pri davčnih oblastvih in davčnih uradih. Občinski uradi, ki hočejo občanom prihraniti pot na sedež davčnega urada, naj takoj zahtevajo od davčnega oblastva primerno število tiskovin in jih razdele osebam, ki so zavezane občni pridobnini. Za Prekmurje se bo občna pridobnina v prehodnem stanju odmerila po posebnih navodilih, ki se bodo šele objavila.

Promet.

Prometne omejitve. Sprejemanje kosovne robe brzovozne in sporovozne za postajo Emmerich loko in tranzit je zopet dovoljeno. Sprejemanje kosovne sporovozne robe za Madžarsko preko postaje St. Gotthard je do nadaljnjega ukinjeno. — Sprejemanje in odpošiljanje sporovozne robe v vozovnih nakladah za Italijo preko Rakea je dovoljeno za vse one pošiljke, ki se ne ocarinijo v Ljubljani gl. kolodvor, ampak na koji drugi carinski postaji. — V področju su-

botiške direkcije se z današnjim dnevom upostavi zopet celokupni potniški in robni promet v istem obsegu, kakor je bil pred ukinjenjem. Sprejemanje rezanega lesa za postajo Kozbelesy (prej Rosawitz); lesa za postajo Dečín prekladisce (prej Tetschen Umschlagplatz) in lesa iz pozicije H—13 za postaje Nyrsko (Neuern) Zelezna Ruda (Eisenstein Ladestelle in Eisenstein Markt) je do nadaljnjega ukinjeno; nadalje je ustavljeno sprejemanje robe v vozovnih nakladah za postajo Heidmüdl loko in tranzit. Reekspedicije so prepovedane v postaji Lavamünd v vseh postajah v Burgenlandu ter v postajah Praha-Demsovo, Praha-Masarykovo in Praha Wilsonovo nadraži v čehoslovaške postaje. Za čehoslov. postaje je sprejemanje onih pošiljk, ki so določene za reekspedicijo v kakšno drugo državo pod sledečimi pogoji dovoljeno: 1. V vozovnem listu mora biti opomba, da se roba ne bode pretovorila in v katero državo je določena. 2. Pošiljka mora imeti poleg uverenja o poreklu vse potrebne carinske listine one države, v katere se roba uvozi. 3. Reekspedicija se mora izvršiti v teku 24 ur. — Sprejemanje in odpošiljanje robe v vozovnih nakladah za postaje zagrebške direkcije izvzemši postaje Zagreb d. k., Plase i Bakar je zopet neomejeno dovoljeno. Za postajo Zagreb d. k. in za pošiljke ekspresne kosovne brzovozne in kosovne sporovozne robe veljajo še nadalje določbe, ki so bile izdane dne 11. januarja. Za postaji Plase in Bakar velja prometna omejitev razglašena v brzojavki št. 2425 z dne 24. t. m. — Prometna omejitev za Bos. Brod tranzit se zopet ukine.

Nove določbe glede telefonskih pristojbin, katere je poštno ravnateljstvo objavilo pred nekolikimi dnevi, ne stopijo v veljavo dne 1. februarja 1922, ampak kakor je naknadno ukrenilo poštno ministrstvo, šele dne 1. julija 1922. Samo nove pristojbine za medkrajevne telefonske pogovore so veljavne od 1. februarja 1922 naprej.

Poraba starih tovornih listov. Ker imajo posamezne železniške direkcije še veliko tovornih listov, je minister za finance dovolil, da se smejo uporabljati tudi stari tovorni listi, dokler ne poidejo, prilepljati pa se morajo nanje nalašč zato izdani kolki po en dinar.

Kmetijstvo.

Vinarski in sadjarski tečaji. Državna kmetijska šola na Grmu priredi tekom leta 1922 vinarske in sadjarske tečaje in sicer: I. Vinarski tečaji: Dne 15. in 16. svečana, pouk o napravi novih vinogradov in režnji vinske trte. Dne 23. marca: pouk o suhem cepljenju, stratificiranju, vlaganju in saditvi trt. Dne 14. junija: pouk o zelenem cepljenju trt in zatiranju škodljivcev. — II. Sadjarski tečaji: Dne 9., 10. in 11. marca: pouk o vzgoji sadnega drevja v drevesnicah, napravi sadovnjakov, oskrbovanju in cepljenju sadnega drevja. — Dne 15. junija: pouk o okuliranju sadnega drevja in zatiranju sadnih škodljivcev. Dne 14. in 15. septembra: pouk o uporabi sadja. Pri tečajih podučujeta ravnatelj B. Skalický in strokovni učitelj Fr. Kafol. Pouk je teoretičen in praktičen. Priglasitve sprejema do 14. svečana ravnateljstvo drž. kmet. šole na Grmu p. Novomesto.

Razno.

Zmanjšanje izdatkov za našo voj. sko. 28. januarja se je vršila v ministru fin. ministrstva in cianov finančne sekcije, na kateri se je razpravljalo o zmanjšanju budžeta ministrstva vojne in mornarice.

Brzojavke za Sušak. Po naredbi ministrstva za pošto in brzojav je plačati za brzojavke, ki so namenjene v Sušak, isto pristojbino kakor za brzojavke v tuzemskem brzojavnem prometu.

Dopolnilno tehniko. Profesor Vidmar nam opisuje, kako bi bilo mogoče ustvarili elektrotehnično stolico na tehniko, ko bi bilo na razpolago vsaj 2.000.000 K. Radi te smešne vsote se mora gubiti toliko besedij, če se gre za šolo, za izpopolnitev naših pridobitnih zmožnosti. Navadili smo se pod prejšnjo vlado zidati si in vzdrževati šole na lastne stroške. — Veseli smo bili, če se nam niso delale zapreke. Sedaj nas nikdo ne ovira, a mi tudi sami nič ne

storimo. Svobode ne znamo uživati, mislimo, da nam mora vse samo ob sebi priti, da lastne inicijative ni več treba. Pokazali smo, da nas zapreke niso mogle zadržati v napredku, pokažimo, da svobodni nismo zapadli brezbriznosti! Dajmo mi! Naš ugled na zunaj in znotraj nam veleva storiti svojo dolžnost!

Trgovski register.

Vpisi v trgovski register. I. Vpisale so se nastopne firme: »Cehojug«, **importna in ekspertna družba z. o. z.**, agencija, komisija in zastopstvo čehoslovaške industrije. Sedež: Ljubljana. Obratni predmet: a) eksport domačih pridelkov in izdelkov vseh vrst v Čehoslovaško; b) import, agencija, komisija in zastopstvo izdelkov čehoslovaške industrije vseh panog, njih nakupovanje in prodajanje, osobito stekla, strojev, manufakture itd. — **Dolene, Hudovernik, Javornik**, lesna izvozna družba v Ljubljani. Sedež: Ljubljana. Obratni predmet: trgovina z lesom. — **Weissbacher, lesna industrijska družba z. o. z.** Sedež: Ljubljana. Obratni predmet: a) izvrševanje mizarstva v najširšem zmišlu; b) obrat strojnih mizarstev in vseh specialnih del, ki so s tem v zvezi; c) izdelovanje in prodajanje lesenih rulet, žaluzij in drugih lesenih stavbnih izdelkov; d) nakupovanje in prodajanje

predmetov, navedenih pod točko c); d) nakupovanje lesa in drugih surovin za izdelovanje predmetov, navedenih pod točko c). — **Viktor Zany**. Sedež: Celje. Obratni predmet: prekajevalnica in prodaja prekajenega blaga in črevarna. **Frane Murn**. Sedež: Kandija. Obratni predmet: medicinarstvo in svečarstvo, prodaja dotičnih izdelkov in prodaja medu. — **Anton Butina**. Sedež: Kočevje. Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom. — **Josip Hiris**. Sedež: Kočevje. Obratni predmet: pekarstvo. — **J. Kajfež**. Sedež: Kočevje. Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom. **Alojzij Rom**. Sedež: Kočevje št. 89. Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom. — **Alojzija Tschinkel**. Sedež: Kočevje. Obratni predmet: trgovina z vinom. — **Frane Pestl**. Sedež: Stara cerkev. Obratni predmet: trgovina z živo in zaklano živino. — Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah: **Karol Jelovšek**. Sedež: Vrhnika. Obratni predmet: opekarna. Obratni predmet odslej tudi »parna žaga«. — II. Vpisi v združni register. Vpisale so se nastopne zadrug: **Hranilnica in posojilnica v Dravogradu**, registrirana za

druga z neomejeno zavezo. Sedež: Dravograd. — **Elektrarna v Horjulu**, registrirana zadruga z omejeno zavezo. Sedež: Horjulj.

Tržna poročila.

Novosadska produktna borza dne 24. januarja: Pšenica iz Bačke, 78, 2%, novosadsko okrožje 1550 (blago), 1540 (denar), 1540 (zaključek), srbska 79, 3 1/2% ab Novi Sad pšenica (zaključek); ječmen: iz Bačke 65-66, pariteta Senta 1140 (blago), 1130 (denar), sremski, 64 do 66, 1120 (zaključek), banatski, 66 1150 (blago), srbski 61-62, Zemun 1150 (blago), 1140 (denar); koroza: iz Bačke nova, novosadsko okrožje, 1165 (blago), 1150 (denar), 1150-1165 (zaključek); proso: 750 (blago), 700 (denar); fižol: bel nov 1150 (blago), bel star 1040 (blago); seno: prešano ab Banat 700 (blago); slama: prešana ab Banat 270 (blago); moka: št. 0 z vrečami ab Bačka 2100 (blago), za kuho 2000 (blago), krušna moka, brez vreč, ab Bačka 1780 (blago), krmilna z vrečami ab Bačka 1050 (denar), krušna z vre-

čami ab Banat 1660 (zaključek), krušna 7 1/2 z vrečami ab Banat 1560 (zaključek); otrobi: z vrečami ab Slavonija 775 (blago) ab Srem 775 (blago); svinjska mast: netto ab Banat 7000 (denar) ab Bačka 7000 (blago), 7000 (denar). Tendenca čvrsta.

Živina. Maribor. Na živinski sejm dne 24. t. m. je bilo prignanih skupaj 487 glav živine, in sicer 12 bikov, 170 volov, 294 krav, 5 telet in 6 konj.

Zalec. Hmeljska trgovina po novem letu popolnoma počiva. Le na deželi se je nakupilo pred dnevi nekaj malega po 4500 do 5000 Kč za 50 kg. Cene se od novega leta naprej stalno nižajo.

Borza.

Zagreb. Zaključek. Devize: Curih 59.75, —, Pariz 25.15, —, London 1300.—, 1505.—, Berlin 155.—, 157.—, Dunaj 3.95, 4.05, Praga 596.—, 500.—, Italija 13.59, 13.60, Newyork 302.50, 307.—, Budimpešta 45.50, —. Valute: dolar 300.—, —, lira 1352, 1355.—, napoleon 1100.—, 1110.—, marke 155.—, —, lei 218.—, 250.—.

Samostojen korespondent

za slovenščino z večletno prakso se išče za takojšnji ali poznejši nastop. Prednost imajo oni, ki so večji v knjigovodstvu in obvladajo srbohrvaščino. — Ponudbe s prepisom spričeval ter navodbo referenc na **Parno veležganjarno Robert Diehl, Celje, Slovenija.**

Pridatke za Nat. Reg. blagajne

kontrolne trakove, šekovne zvitke, barvo itd. **dobavi** ANTON RAVHEKAR, Ljubljana, Pred Lkofijo 20. Glavna zal. pridakov NRK.

Vse vrste umetnih gnojil

ima vedno v zalogi po najnižji ceni

Anton Tonejc in drug, Maribor.

Uvoz in prodaja raznovrstnega inozemskega manufakturnega blaga.

A. & E. SKABERNE

Posebni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo.

Jadranska banka

BEOGRAD.

Delniška glavica: K 120,000.000.—
Rezerva: K 60,000.000.—

TRST.

Delniška glavica: Lir 15,000.000.—
Rezerva: Lir 5,000.000.—

Podružnice:

Beograd, Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, **Ljubljana**, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

— **Trst — Zadar — Opatija — Wien.** —

Naslov za brzojave: — **Jadranska — Bancadria — Adriabank**

Prejema vloge na knjižice, tekoči račun in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji. — Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Naš Amerikanski oddelek stoji v zvezi z vodilnimi bankami v Ameriki in je v neposrednjem stiku z našimi izseljenci.

Afiliran zavod:

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortland Street, New York City.

Veletrgovina A. Šarabon v Ljubljani

priporočila

špecerijsko blago
raznovrstno žganje
moko
in deželne pridelke
raznovrstno rudninsko
vodo,

22,
Lastna pražarna za kavo
in mlin za dlšave
z električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

Brzojavlj: Hedžet

Telef. št. 75.

Manufakturna trgovina na veliko
Hedžet & Koritnik — Ljubljana
Frančiškanska ulica 4

Delniška glavica:
K 20,000.000.—

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezervni zakladi:
K 6,500.000.—

Podružnice:
Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica šte. 1.

Telefoni šte. 146, 458.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzojavke: Eskomptna